

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/2/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3121203710
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2024:3121203710.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a členiek senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a Mgr. Martiny Trnavskej v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, D., právne zastúpeného: Hriadel-Heger & Partners s.r.o., so sídlom: Odborárska 21, Bratislava – Nové Mesto IČO: 51 643 359, proti žalovanej: E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, D., právne zastúpenej: Mgr. Máriou Bulkovou, advokátkou, so sídlom Staničná 1062/14, Trenčín, o zaplatenie 18.300,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 17. mája 2022, č. k. 15C/18/2021-112 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovaná **m á** voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým, v záhlaví identifikovaným rozhodnutím súd prvej inštancie výrokom I. žalobu zamietol a výrokom II. o trovách konania rozhodol tak, že (pôvodne) žalovaní 1/ a 2/ majú spoločne a nerozdielne proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobou doručenou súdu dňa 07.06.2021 sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 18.300,- eur s úrokom z omeškania 5% ročne z tejto sumy od 07.06.2021 dôvodiac tým, že je synom pôvodne žalovaných 1/ a 2/ a žil istý čas na adrese C. XXX v ktorom dome so súhlasom žalovaných vykonal na vlastné náklady rekonštrukciu a rozšírenie nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaných a to súp.č. XXX nachádzajúcej sa v k.ú. C., do ktorej investoval zo svojich výlučných prostriedkov sumu 20.000,- eur, čím túto nehnuteľnosť zhodnotil. Tvrdil, že nehnuteľnosť užíval, pretože existovala dohoda s rodičmi, že tomu tak bude na dlhé obdobie, resp. že bude nehnuteľnosť prevedená do žalobcovho vlastníctva. Po zhoršení vzájomných vzťahov musel nehnuteľnosť opustiť. Výšku investovaných prostriedkov preukazoval čestným prehlásením podpísaným žalovanou 2/, z ktorej mu žalovaná 2/ uhradila sumu 1.700,- eur súbežne s podpisom prehlásenia. Žalobca žalovaných opakovane vyzval na úhradu, ale neúspešne. Žalovaní žiadali žalobu zamietnuť. Uviedli, že dovolili žalobcovi pristaviť k záhradnej chatke súp. č. XXX, ktorú majú v BSM jednu miestnosť. Táto bola postavená svojpomocne za účasti rodinných príslušníkov, hodnotu odhadli na max 9.000,- eur. Žalobcovi pomáhali a o neho sa starali. K vystaňovaniu žalobcu z tejto nehnuteľnosti došlo začiatkom roku 2020 z dôvodu jeho závislosti na narkotikách a po vzájomných nezhodách. Žalovaná 2/ síce podpísala čestné prehlásenie, ale bez toho, aby si ho prečítala vopred, úkon trpí vadou vôle žalovanej 2/. Žalobca jej totiž najskôr uviedol, že potrebuje požičať 1.700,- eur na presťahovanie do nového bytu a zároveň chcel potvrdenie, že u nich býval. Keď sa následne žalovaná 2/ oboznámila s prehlásením a požiadala žalobcu, aby jej dokumenty vrátil, nakoľko nie sú pravdivé, odmietol jej ich vydať. Žalovaný 1/ pri podpise nebol a ani s nimi nevyjadril súhlas. V júni 2021 žalobca opäť požiadaval žalovanú 2/ o pôžičku v sume 1.000,-

eur, lebo nevládze ďalej splácať exekúcie. V auguste 2021 jej žalobca poslal výhražnú SMS a odvtedy spolu nekomunikujú. Poukazovali tiež na to, že nárok je v celom rozsahu premlčaný, premlčacia doba začala plynúť od ukončenia stavebných práv, k čomu došlo koncom roku 2015 (objektívna premlčacia doba už uplynula). V replike žalobca poprel, že by rekonštrukcia bola vykonávaná svojpomocne, za účelové považoval tvrdenia o tom, že by žalovaní mali tiež poskytnúť materiál na stavbu. Mal za to, že pohľadávka premlčaná nie je. K ukončeniu stavebných prác totiž nedošlo v roku 2015. Premlčacia doba sa podľa neho musí počítať až od jeho odsťahovania z nehnuteľnosti. V duplike žalovaní uviedli, že žalobca vždy vedel, že nie je vlastníkom nehnuteľnosti, ktorú mu žalovaní dovolili užívať, nie je ich jediné dieťa, a preto ani nemohol nikdy dôvodne predpokladať, že by mu žalovaní niekedy nehnuteľnosť darovali. Žalobca odmietol ponuku žalovaného 1/ v čase užívania nehnuteľnosti na jej odkúpenie s tým, že by z kúpnej ceny boli vyplatené jeho dve sestry. Ak žalobca investoval, robil tak s plným vedomím, že investuje do cudzej nehnuteľnosti bez právneho dôvodu. Namietali, že žalobca ani nepreukázal výšku investícií, nekonkretizoval ani investované sumy, účel a čas investícií. Zotrvali na tom, že rekonštrukcia bola uskutočnená v čase pred narodením syna žalobcu v roku 2016 s jeho vtedajšou manželkou F. (aj z dôvodu očakávaného narodenia syna) a po jeho narodení nebola nikdy dokončená. V roku 2017 sa žalobcovo manželstvo rozpadlo, manželka sa odsťahovala. V roku 2018 sa do nehnuteľnosti žalovaných nasťahovala nová partnerka žalobcu a v tom čase začali medzi stranami sporu vznikáť nezhody, partnerka žalobcu zamedzovala žalovaným vstup do nehnuteľnosti, vymenila zámky a nainštalovala kamery a situáciu riešila až polícia. Premlčacia doba nemohla začať plynúť okamihom odsťahovania, ale odkedy k zhodnoteniu došlo. Konanie žalobcu voči nim navyše považovali za rozporné s dobrými mravmi. Neskôr doplnili, že nebol preukázaný taký dôkaz, ktorý by zachytával vykonanú rekonštrukciu a rozsah konkrétnych investícií a toto nevyplýva ani z predložených dokladov zo stavebnej sporiteľne. Následne žalobca tvrdil, že jeho reálna suma investícií bola vyššia, ako bolo uvedené v čestnom prehlásení a poprel tvrdenia o to, že žalovaná 2/ nevedela, čo podpisuje. Ak by medzi stranami neexistovala vzájomná dohoda o investovaní s prísľubom jej budúceho nadobudnutia do vlastníctva žalobcu, tak žalobca by nemal dôvod investovať do niečoho, o čom vedel, že nie je jeho a ani v budúcnosti jeho nebude. Práve táto dohoda predstavovala právny dôvod na plnenie a k jeho odpadnutiu došlo v roku 2019, kedy sa zhoršili vzťahy medzi stranami sporu, čo viedlo k opusteniu nehnuteľnosti.

3. Súd prvej inštancie vyhodnotením vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobu je potrebné zamietnuť. Žalobca si uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia na tom skutkovom základe, že investoval do nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaných, čím ju zhodnotil za súčasného tvrdenia o tom, že so žalovanými bol dohodnutý na tom, že nehnuteľnosť bude neskôr prevedená do jeho vlastníctva, ktorá dohoda bola právny dôvodom na jeho plnenie do nehnuteľnosti, ktorý právny dôvod odpadol po vzájomných nezhodách, čoho dôsledkom bolo jeho odsťahovanie sa z nehnuteľnosti v januári roku 2020. Žalovaní existenciu tvrdeného právneho dôvodu účinne popreli, bolo preto na žalobcovi, aby jeho existenciu hodnoverne preukázal k naplneniu čoho však nedošlo. I keď pre uvedený prísľub zákon neustanovuje písomnú formu a je možné dohodnúť sa na ňom ústne, takýto úkon musí mať základné náležitosti právneho úkonu, žalobca však sám potvrdil, že sa so žalovanými vôbec konkrétne nedohodol, že v budúcnosti za stanovených podmienok nadobudne určitým právny úkonom (napr. kúpnu zmluvou, darovaním) predmetnú nehnuteľnosť. Súd preto tvrdenie žalobcu o tom, že mu bol daný od žalovaných prísľub nadobudnutia vlastníckeho práva, ktorý odsťahovaním sa, zanikol, považoval za nepreukázané, keď ani svedkovia nepotvrdili existenciu takejto dohody, keď uvádzali, že o tom, aké dohody medzi stranami boli, vedomosť nemali. Žalobca navyše podľa súdu prezentoval obsah tejto dohody (ako právneho dôvodu, ktorý odpadol) zmatečne, keď uvádzal, že malo ísť o dohodu o budúcom prevode nehnuteľnosti, inde zas túto dohodu označoval ako „respektívne dohodu o užívaní nehnuteľnosti na dlhé obdobie“. Ak žalobca uvádzal, že žalovaní mu dovolili nehnuteľnosť dlhodobo užívať (ak by aj existovala takáto dohoda), z tejto bez ďalšieho nemožno vyvodzovať prísľub budúceho prevodu nehnuteľnosti na žalobcu, pokiaľ žiadne aspoň rámcové podmienky prevodu dojednané neboli. Žalobca od počiatku vedel, že nehnuteľnosť mu v čase vykonania investícií nepatrila. To, že žalovaní proti jeho investíciám aktívne nezasiahli a toto (mlčky) akceptovali nepotvrďuje existenciu tvrdenej dohody o budúcom prevode, ktorej existenciu pri výsluchu poprel samotný žalobca, keď uviedol, že náležitosti tejto dohody ani neboli nikým formulované. Existenciu iného právneho dôvodu, ako vyššie uvedenej dohody s uvedeným obsahom, ktorý mal následne odpadnúť, žalobca netvrdil ani v konaní iný právny dôvod na plnenie nevyšiel najavo. Právny dôvod, ktorý mal odpadnúť, tak v konaní preukázaný nebol. Vzhľadom na uvedené mal súd za to, že na strane žalovaných nemohlo vzniknúť bezdôvodné obohatenie z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ale žalovaný nárok súd posúdil ako bezdôvodné obohatenie získané bez právneho dôvodu a s poukazom na žalovanými vznesenú námietku premlčania,

sa prednostne zaoberal jej možnými účinkami. V prípade plnenia bez právneho dôvodu je začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby uvedenej v § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka viazaný na moment, kedy sa žalobca dozvedel, že právny dôvod na plnenie nebol od začiatku daný. Ustanovenie § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka určuje objektívnu premlčaciu dobu, po uplynutí ktorej sa právo na vydanie bezdôvodne získaného majetkového prospechu vždy premlčí. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je rozhodujúci deň, kedy skutočne došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia. Vynaložením investícií do cudzej nehnuteľnosti bez právneho dôvodu vzniká vlastníčkovi nehnuteľnosti bezdôvodné obohatenie v rozsahu, v ktorom sa nehnuteľnosť vykonanou investíciou oproti predchádzajúcemu stavu zhodnotila, a to k okamihu, kedy k zhodnoteniu došlo a nie k okamihu, kedy investujúca osoba nehnuteľnosť vypracovala (Uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky 25Cdo 355/2001 zo dňa 29.01.2003). Vynaložením investícií do cudzej nehnuteľnosti bez právneho dôvodu vzniká vlastníčkovi bezdôvodné obohatenie k okamihu, kedy k zhodnoteniu došlo, teda kedy sa majetkový stav vlastníka zvýšil o hodnotu zodpovedajúcu zvýšeniu hodnoty veci. Bezdôvodné obohatenie teda vzniká v momente tohto plnenia. V danom prípade žalobca sám špecifikoval jednotlivé čiastkové investície a k nemu aj časový moment, ich vynaloženia. Investície, ktoré majú tvoriť základ uplatneného bezdôvodného obohatenia, predstavujú materiál zakúpený žalobcom a zabudovaný do nehnuteľnosti žalovaných a úhrada odborných prác žalobcom zrealizovaných na nehnuteľnosti žalovaných (osobné výkony žalobcu neboli základom uplatneného bezdôvodného obohatenia). Na základe uvedeného súd učinil sumár jednotlivých čiastkových investícií a posúdil ich so zreteľom na vznesenú námietku, tejto priznal riadne právne následky, nakoľko jej vznesenie nepovažoval za rozporné s dobrými mravmi, ktorého posúdenia sa domáhal žalobca, keď dospel k záveru, že vznesená námietka premlčania v okolnostiach danej veci nepredstavuje výkon práva v rozpore s dobrými mravmi. Poukázal na to, že to bol práve žalobca, ktorý spôsobil uplynutie premlčacej doby, keďže ten svojim včasným nekonaním sám spôsobil, že premlčacia doba uplynula, nič mu totiž nebránilo podať žalobu včas, pričom žalobca ani netvrdil, že by mu akákoľvek ospravedlniteľná skutočnosť, resp. žalovaní zabránili včas uplatniť svoje právo na súde, nezdôvodnil, prečo s podaním žaloby vyčkával až do júna 2021 a nemožno za okolnosť, ktorá by mala mať vplyv na posúdenie toho, či môže byť vznesenie námietky premlčania v rozpore s dobrými mravmi alebo nie, považovať prípad, keď došlo k nesprávnej kvalifikácii práva, ktorého sa premlčanie týka. Za významné v tomto smere nepovažoval ani to, že ide o rodičov a deti, ani to, že spoločne bývali, či boli súbežne prítomní pri rekonštrukcii. Dôvodom pre ktorý nepriznal žalobcovi ani časť nároku, ktorý nepodliehal premlčaniu bolo, že žalobca nepreukázal výšku bezdôvodného obohatenia, keď za účelom preukázania výšky bezdôvodného obohatenia predložil len čestné prehlásenie podpísané žalovanou 2/, ktoré má potvrdzovať sumu, ktorú žalobca do nehnuteľnosti žalovaných investoval (teda že do stavby vložil sumu 20.000,- eur), ďalej predložil zoznam dokladov za nákup materiálu, ktorý mal byť do nehnuteľnosti zabudovaný. Žalobcovia však výslovne popreli výšku žalovanej sumy, tvrdili, že čestné prehlásenie nepreukazuje zhodnotenie nehnuteľnosti a tiež namietali, že nie všetky doklady predložené za účelom preukázania použitia úveru, sú dokladmi za materiál, ktorý bol zabudovaný do stavby (že boli bločky od kamarátov, kúpené na internete atď.). Súd sa stotožnil s argumentáciou žalovaných, že dôkazy produkované žalobcom za týmto účelom nie sú spôsobilé preukázať výšku bezdôvodného obohatenia. Vynaložením investícií do cudzej nehnuteľnosti vzniká vlastníčkovi bezdôvodné obohatenie v rozsahu zhodnotenia nehnuteľnosti, teda v rozsahu, v ktorom sa nehnuteľnosť vykonanými investíciami oproti predchádzajúcemu stavu zhodnotila, nie v rozsahu vynaložených investícií (rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 13.10.2004 sp.zn. 32 Odo/761/2003). Žalobca však rozsah zhodnotenia nehnuteľnosti nepreukázal, ani nenavrhol vykonanie takého dokazovania, ktoré by rozsah zhodnotenia preukazoval. Žalobca minimálne po predbežnom právnom posúdení prezentovanom v načrtnutom smere mal dostatok času na to, aby s vedomím toho, čo je nutné preukázať, navrhol dôkaz na výšku zhodnotenia (najmä teda odborným vyjadrením, či znaleckým posudkom). Keďže bol žalobca v tomto smere pasívny, aj z tohto dôvodu bola žaloba zamietnutá. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 451 ods. 1,2, § 456 veta prvá, § 458 ods. 1, § 100 ods. 1, § 107 ods. 1,2, § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“). O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Žalovaní boli úspešní v celom rozsahu, preto im priznal nárok na náhradu trov konania v rozsah 100% o výške ktorých rozhodne súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

4. Rozhodnutie súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote odvolaním napadol žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu, navrhujúc odvolaciemu súdu jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uplatňujúc dôvody na odvolanie uvedené

v ust. § 365 ods. 1 písm. b/, f/, g/ a h/ CSP (porušenie práva na spravodlivý proces, nesprávne skutkové a právne závery, nedostatočne zistený skutkový stav pre prípustnosť ďalších prostriedkov procesnej obrany či útoku, ktoré neboli v doterajšom konaní použité), v konkrétnosti namietal absenciu riadneho odôvodnenia rozhodnutia, vyporiadania sa s procesom dokazovania a všetkými relevantnými okolnosťami súdom s následkom nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukazuje na to, že napriek skutočnosti, že vo veci sa uskutočnili dve pojednávania, až z odôvodnenia napadnutého rozsudku sa dozvedel, ktoré skutočnosti boli pre súd sporné, čo podľa jeho názoru neobstojí. Nesúhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že nepreukázal opodstatnenosť ním uplatňovaného nároku. Podľa jeho názoru je nepochybne zrejmé, že ak by medzi stranami sporu neexistovala dohoda o užívaní predmetnej nehnuteľnosti a investovanie do nej s prísľubom jej nadobudnutia do vlastníctva žalobcu v budúcnosti, nemal žalobca reálny dôvod investovať do tejto nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaných. Bolo by to nelogické. Poukazuje na rozsudok Vrchného súdu v Prahe pod sp. zn. 1Cdo/74/1993 zo dňa 30.01.1995, vychádzajúc z ktorého dostatočným právnym dôvodom na investície do cudzej nehnuteľnosti je aj ústna dohoda s vlastníkom o jej budúcom prevode, na základe ktorej bolo nevlastníkom do nehnuteľnosti investované, pričom právny dôvod plnenia odpadne len čo vlastník nehnuteľnosti svoj prísľub odvolá. Žalobca má za to, že jeho tvrdenie o tom, že mu bol daný zo strany žalovaných ako vlastníkov prísľub nadobudnutia vlastníckeho práva, ktorý jeho odsťahovaním sa zanikol, ako aj že došlo k skutočnej investícii žalobcu do nehnuteľnosti žalovaných, bolo preukázané. Svedčí podľa jeho názoru o tom úhrada zo strany žalovanej 2/ vo výške 1.700,- eur zo dňa 23.01.2020 určená na čiastočné vrátenie žalobcovej investície do nehnuteľnosti, k čomu došlo súbežne s podpisom čestného prehlásenia, pričom táto hotovostná platba bola označená ako splátka dlhu, ktorá bola započítaná na pohľadávku žalobcu. Za najzávažnejšiu vadu konania považuje žalobca postup súdu pri hodnotení dôkazov v ustálení skutkového stavu a samotnom postoji k dôkazom predloženým žalobcom. Žalovaní nepredložili ani jediný dôkaz o pravdivosti ich tvrdení, a teda z ich strany sa nemohlo jednať o účinné popretie tvrdení žalobcu, ktorý predložil listinné dôkazy, z ktorých je zrejmé, že títo sa bezdôvodne na jeho úkor obohatili. Nie je mu jasné, z akého dôvodu sa súd prvej inštancie stotožnil práve s ničím nepodloženými argumentami žalovaných, ktorí síce popreli tvrdenia žalobcu, avšak svoje tvrdenia nepodložili žiadnymi ďalšími dôkazmi, ktoré by preukazovalo ich hodnovernosť. Súd preniesol dôkazné bremeno výlučne na žalobcu. Poukazuje na príslušné ustanovenia procesného kódexu, vychádzajúc z ktorých každá strana sporu je povinná pravdivo tvrdiť a uvádzať skutkové tvrdenia a tieto podložiť dôkaznými prostriedkami, čo však podľa jeho názoru žalovaní neurobili. Zastáva názor, že vzhľadom na existenciu dohody medzi stranami, ktorá predstavovala právny dôvod investovania žalobcom do nehnuteľnosti žalovaných, k odpadnutiu ktorého právneho dôvodu došlo v roku 2019, kedy sa zhoršili medzi nimi vzťahy, čo malo za následok opustenie nehnuteľnosti žalobcom, premlčacia doba na uplatnenie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, splnenia ktorého právny dôvod odpadol, nastala okamihom, kedy odpadol právny dôvod z už poskytnutého plnenia. V nadväznosti na vyššie uvedené súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil námietku premlčania vznesenú žalovanými, ako aj jej uplatnenie ako nie rozporné s dobrými mravmi, keďže žalobca legitímne očakával, že žalovaní splnia svoj záväzok v podobe ústnej dohody o budúcom prevode nehnuteľnosti, a preto v danom prípade vznesenie premlčania napriek ich aktívnemu správaniu, kedy ešte v rokoch 2015 – 2018 boli účastní rekonštrukcie nehnuteľnosti, s touto súhlasili, je výkonom práva v rozpore s dobrými mravmi. Bolo preto správne a namieste poskytnúť ochranu právam žalobcu, a to cez aplikáciu § 3 ods. 1 OZ, aby rozhodnutie nebolo možné vnímať ako nespravodlivé z hľadiska vyváženej ochrany základných práv dotknutých osôb. Žalobca zo správania žalovaných mal dôvod sa domnievať, že svoj záväzok splnia. Nesúhlasí ďalej s tým, že nepreukázal, ako to tvrdí súd prvej inštancie, výšku bezdôvodného obohatenia, teda rozsah zhodnotenia nehnuteľnosti a ani nenavrhol vykonanie takého dokazovania, ktoré by tento rozsah preukazovalo. Dôkaz takéhoto charakteru, ktorý by preukazoval výšku zhodnotenia nehnuteľnosti, žalobca sám z vlastnej iniciatívy nebol schopný zabezpečiť, keďže nehnuteľnosť nie je v jeho vlastníctve, a preto ani nemohol umožniť znalcovi vstup do predmetnej nehnuteľnosti, či poskytnúť mu doklady k vypracovaniu znaleckého posudku, ktorý by rozsah bezdôvodného obohatenia bol určil. Súd prvej inštancie však mal možnosť sám v prípade pochybností o výške zhodnotenia si priamo vyžiadať vypracovanie znaleckého posudku na náklady žalobcu, čo neučinil, hoci mal vedomosť o tom, že je výška zhodnotenia sporná, čo sa žalobca dozvedel až z odôvodnenia rozhodnutia. Žalobca bol takto sankcionovaný za nedokázanie niečoho, o čom nevedel, že treba dokázať. Súd mal sám zabezpečiť v rámci svojej možnosti a oprávnenia ako konajúceho súdu vykonanie dôkazov takéhoto charakteru aj bez návrhu strán sporu. Neodôvodnene však preniesol v tomto smere dôkazné bremeno na žalobcu. V tomto smere odkazuje na rozsudok NS SR sp. zn. 1Cdo/35/2016 zo dňa 27.06.2017. V nadväznosti na to sa odvoláva tiež na rozhodnutie ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 35/2012 z 19.01.2012,

v ktorom sa tento zaoberá rozložením dôkazného bremena a závermi ktorého sa súd prvej inštancie pri hodnotení dôkaznej situácie a rozložení dôkazného bremena medzi strany sporu ani jeho samotného neriadil. Zastáva názor, že súd prvej inštancie pri hodnotení dôkazov nepostupoval v zmysle ust. § 191 CSP. V konečnom dôsledku tvrdí, že odôvodnenie napádaného rozsudku nenapĺňa kvalitatívne či kvantitatívne požiadavky na riadne a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, nepovažuje ho za presvedčivé, vyporiadavajúce sa s predloženými dôkazmi či ich hodnotením. Tvrdí, že súd nerešpektoval jeho právo na spravodlivý proces, odvolávajúc sa, avšak len všeobecne na „slovenské právne predpisy, judikatúru ÚS SR, Európskeho súdu pre ľudské práva či množstvo záväznej judikatúry“, ktorú však žiadnym spôsobom nekonkretizuje. Podľa jeho názoru uniesol bremeno tvrdenia vo vzťahu k dôvodnosti ním uplatneného žalobného nároku a v jeho neprospech vyznievajúce rozhodnutie bolo dôsledkom pochybení súdu prvej inštancie.

5. Žalovaní 1/, 2/ vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu prostredníctvom svojej právnej zástupkyne navrhli rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a zaviazat' žalobcu nahradit' im v plnej výške trovy odvolacieho konania. S obsahom odvolania ako ani dôvodmi v ňom uvedenými sa nestotožňujú a tieto považujú za nesprávne, nemajúce oporu v konaní ani vydanom rozhodnutí. Na pravde sa nezakladajú tvrdenia žalobcu, že súd nepostupoval podľa § 181 CSP, keďže tento už na začiatku konania v rámci predbežného právneho posúdenia vyčerpávajúco zhodnotil dôkaznú situáciu, uviedol, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné a tiež tie, ktoré spornými zostávajú. Podľa súdu bol sporným nielen základ nároku, teda existencia dohody, ale aj jeho výška zároveň s tým, z akého dôvodu s poukazom na existujúcu judikatúru tak, ako bola zo strany žalobcu vydokladovaná v obdobnej veci neobstojí, keďže žalobca mal preukázať výšku zhodnotenia, nie investície. Keďže v tomto prípade sa nejedná o spor s ochranou slabšej strany, možnosť vykonať dôkazy súdom, ktoré strany nenavrhli, je zákonom obmedzená na rozsah daný ust. § 185 ods. 2 a 3 CSP, pričom žalobca bol v konaní zastúpený advokátom, preto ani súd nemal voči nemu poučovaciú povinnosť presahujúcu rámec daný § 181 ods. 2 CSP. V súvislosti s existenciou tvrdenej dohody o budúcom nadobudnutí nehnuteľnosti žalobcom, tento v konaní si nesplnil ani len povinnosť tvrdenia, keď nevedel súdu zodpovedať základné otázky ohľadom obsahu takejto dohody, či mu mala byť darovaná, alebo ju mal odkúpiť, ak áno, za akú cenu, kedy a podobne. Nemožno sa stotožniť preto s jeho tvrdením, že žalovaní nevykonali účinné popretie jeho tvrdení, keď v spore nepredložili dôkaz o pravdivosti ich tvrdení. Za dôkazný prostriedok sa v konaní považuje aj výsluch strany sporu, kedy žalovaní účinne popreli tvrdenia žalobcu o existencii takejto dohody, keď podrobne opísali skutkové okolnosti výstavby a vzťahy strán sporu. Takisto účinne popreli hodnovernosť predložených dôkazov týkajúcich sa výšky investície do nehnuteľnosti, keď poukázali na to, že žalobca si na vydokladovanie úveru pre banku zaobstarával aj doklady od známych alebo niektoré kupoval na internete, pričom časť ním vydokladovaných položiek nebola nikdy v nehnuteľnosti žalovaných z jeho strany realizovaná, čo potvrdil napokon aj samotný žalobca. Bol to teda na žalobca, ktorému sa nepodarilo uplatnený nárok preukázať ani len v časti, aby predložil či navrhol taký dôkaz, ktorý by mu mohol privodiť úspech v spore. Súd vykonal podrobné dokazovanie vo veci v rámci limitov navrhovania dôkazov zo strany účastníkov konania, podrobne vypočul týchto k rozhodujúcim skutočnostiam a ním vydané rozhodnutie aj logicky a správne odôvodnil. S obsahom rozhodnutia sa žalobcovia v plnom rozsahu stotožňujú.

6. Žalobca vo svojej písomnej replike na vyjadrenie žalovaných prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedol, že s tvrdeniami žalovaných nesúhlasí. Zotrváva na svojom stanovisku odprezentovanom v podanom odvolaní v tom smere, že v plnom rozsahu preukázal opodstatnenosť uplatneného nároku ako aj skutočnosti, od ktorých tento odvodzoval. Identicky ako v odvolaní tvrdí, že súd prvej inštancie jednostranne skutočnosti, ktoré sa objavili v konaní pripísal na ťarchu žalobcu bez toho, aby sa bližšie zaoberal rozložením dôkazného bremena. Rovnako replikuje tvrdenia o nedostatkoch odôvodnenia napadnutého rozhodnutia a porušení práva na spravodlivý proces a zotrváva na svojom odvolacom návrhu, ktorým žiada zrušenie napadnutého rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Žalovaní 1/, 2/ v duplike na repliku žalobcu prostredníctvom svojej právnej zástupkyne duplikujú nedôvodnosť podaného odvolania, navrhujú potvrdenie rozhodnutia súdu prvej inštancie s tým, že zotrvávajú v celom rozsahu na všetkých tvrdeniach, ktoré v rámci odvolacieho konania už produkovali. Zdôrazňujú, že žalobca v konaní nepredložil ale ani nenavrhol vykonať také dôkazy, prostredníctvom ktorých by si mohol privodiť úspech v spore.

8. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie podala v zákonnej lehote strana v spore (žalobca), v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané podľa § 359 CSP, vykonal preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania.

9. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP (a contrario), keďže v danej veci nebolo potrebné zopakovať, alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem.

10. Žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia sumy 18.300,- eur s úrokom z omeškania 5% ročne z tejto sumy od 07.06.2021 do zaplatenia dôvodiac tým, že je synom pôvodne žalovaných 1/ a 2/, žil istý čas v dome na adrese C. XXX, ktorý je vo vlastníctve žalovaných, v ktorom so súhlasom žalovaných vykonal na vlastné náklady rekonštrukciu a rozšírenie tejto nehnuteľnosti, do ktorej investoval zo svojich výlučných prostriedkov sumu 20.000,- eur, čím túto nehnuteľnosť zhodnotil a k čomu malo dôjsť na základe ústnej dohody s rodičmi (žalovanými), že nehnuteľnosť bude prevedená do žalobcovho vlastníctva.

11. Súd prvej inštancie napadnutým rozhodnutím žalobu zamietol, pokiaľ ide o trovy konania vzniknuté stranám sporu, žalovaným ako úspešnej strane ich náhradu priznal v plnom rozsahu voči žalobcovi. Svoje rozhodnutie založil na závere o neunesení dôkazného bremena žalobcom vo vzťahu k jeho tvrdeniam o existencii dohody strán/prísľubu žalovaných o budúcom prevode nehnuteľností do jeho vlastníctva (tiež jej podmienkach, či spôsobe možného nadobudnutia), nepreukázaní existencie žiadneho právneho dôvodu na žalobcom tvrdené plnenie, jeho nárok právne kvalifikoval ako bezdôvodné obohatenie získané bez právneho dôvodu, ktorého výška rovnako v spore žalobcom preukázaná nebola (keď žalobca v tomto smere nepredkladal, ani nenavrhol vykonanie dôkazov) a v konečnom dôsledku priznal účinky žalovanými vznesenej námietke premlčania neakceptujúc obranu žalobcu o jej rozpornosti s dobrými mravmi, čo viedlo vo výsledku k neúspechu žalobcu v spore.

12. Odvolateľ (žalobca) vychádzajúc z obsahu odvolania uplatňuje dôvody na odvolanie uvedené v ust. § 365 ods. 1 pod písm. b/, f/, g/ a h/ CSP (porušenie práva na spravodlivý proces, nesprávne skutkové a právne závery na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie, nedostatočnosť zisteného skutkového stavu pre prípustnosť jeho dotvárania novotami). V konkrétnej namietka absenciu riadneho odôvodnenia rozhodnutia, posúdiac obsah odvolania tiež nedodržanie postupu súdom podľa § 181 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), nesprávne hodnotenie dôkazov pre nedodržanie zásad daných ust. § 191 ods. 1 CSP s následkom nesprávnych skutkových záverov a následného nesprávneho právneho posúdenia veci. Nesúhlasí s názorom súdu prvej inštancie o neunesení dôkazného bremena, namietka správnosť posúdenia vznesenej námietky premlčania ako súladnej s dobrými mravmi, má za to, že bolo vecou súdu prvej inštancie (pokiaľ mal za to, že zistený skutkový stav veci pre záver o výške zhodnotenia nehnuteľnosti nie je dostatočný) aby vo veci doplnil (aj bez návrhu strán) dokazovanie.

13. Odvolací súd za aplikácie ust. § 380 ods. 2 CSP z úradnej povinnosti predovšetkým posudzoval, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok. Posúdením procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré prechádzalo rozhodnutiu vo veci a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu, odvolací súd uvádza, že v konaní pred súdom prvej inštancie nezistil procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. a/ CSP.

14. Procesné podmienky (podmienky konania) predstavujú základné procesné predpoklady na to, aby súd mohol autoritatívne vo veci rozhodnúť. Ich existencia a splnenie je predpokladom poskytnutia súdnej ochrany ohrozeným, alebo poškodeným subjektívnym právam v rozsahu čl. 1 Základných princípov CSP, čo je cieľom civilného konania. Procesný kódex ich definuje ako podmienky, za ktorých môže súd konať a rozhodnúť. Skúmanie splnenia procesných podmienok je úradnou povinnosťou súdu počas celého konania (§ 161 CSP). Vadou predpokladanou v ust. § 365 ods. 1 písm. a/ CSP trpí konanie v prípade, ak súd vec prejednal a rozhodol, napriek existujúcim nedostatkom týkajúcim sa procesných podmienok.

15. Vo svetle ust. § 161 ods. 1 CSP, vychádzajúc z ktorého súd (ktoréhokoľvek stupňa) kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“), sa primárne odvolací súd vysporiadal so skutočnosťou, ktorá nastala v priebehu odvolacieho konania a ktorá spočívala v tom, že v konaní pred súdom prvej inštancie v procesnom postavení žalovaného 1/ vystupujúci A. B., nar. XX.XX.XXXX zomrel a to dňa XX. XX. XXXX, čím stratil procesnú spôsobilosť (tiež právnu subjektivitu) a bolo potrebné sa zaoberať odstránením tejto vady vo svetle ust. § 63 CSP.

16. Úradnou činnosťou odvolací súd zistil, že dedičské konanie po nebohom pôvodnom žalovanom 1/ A. B. bolo vedené pred notárom Mgr. Petrom Mikitom ako súdnym komisárom, so sídlom notárskeho úradu v D., a to pod sp. zn. 11D/891/2023, ktorý vo veci vypořádania dedičstva po poručiteľovi tiež rozhodol, a to uznesením zo dňa 28.11.2023 pod č.k. 11D/891/2023-55, Dnot 138/2023, ktoré rozhodnutie sa stalo právoplatným dňa 28.11.2023 a z obsahu ktorého rozhodnutia odvolací súd zistil, že jedinou nadobúdateľkou dedičstva po poručiteľovi je E. B., G. H. (manželka poručiteľa), ktorá je tiež účastníčkou konania v tejto veci a v konaní pred súdom prvej inštancie vystupovala v procesnom postavení žalovanej 2/. Keďže teda už v konaní pred súdom prvej inštancie a tiež aj pred odvolacím súdom bola účastníčkou konania jediná dedička po poručiteľovi A. B. (zomrelom pôvodne žalovanom 1/), nebolo potrebné rozhodovať o pokračovaní v konaní s dedičmi po tomto poručiteľovi (§ 63 ods. 2 CSP), ktorý názor vyslovil vo svojom rozsudku pod sp. zn. 1Cdo/263/2021 zo dňa 29.11.2023 tiež Najvyšší súd Slovenskej republiky, čím došlo tiež k vyriešeniu vzniknutého nedostatku týkajúceho sa procesných podmienok.

17. V ďalšom sa odvolací súd zaoberal odvolacími námietkami žalobcu vo svetle ním produkovaných odvolacích dôvodov.

18. V odvolaní žalobca primárne spochybňuje dodržanie parametrov kladených zákonom na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, tvrdí absenciu riadneho odôvodnenia rozhodnutia, nevyvyporiadanie sa v odôvodnení s procesom dokazovania a všetkými relevantnými okolnosťami, čo možno subsumovať (i keď to takto sám ne kvalifikuje) pod dôvod na odvolanie uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP (porušenie práva na spravodlivý proces), príp. tiež pod písm. d/ (existencia inej vady).

19. Je pravdou, že odôvodňovanie súdnych rozhodnutí je súčasťou práva na spravodlivý súdny proces v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a článku 46 ods. 1 Ústavy SR, avšak len v situácii, keď z odôvodnenia rozhodnutia nemožno zistiť dôvody, pre ktoré bolo (ne)vyhovené uplatnenému nároku, či obrannej argumentácii nemožno vylúčiť, že rozhodnutie, z ktorého nie je možné aspoň v základných rysoch zistiť, akými úvahami sa súd pri formulovaní výroku spravoval, treba považovať za nepreskúmateľné.

20. Odôvodnenie rozhodnutia v tomto prípade vo vzťahu k uplatnenému nároku však tvorí rámcovo dostatočný podklad pre uskutočnenie jeho prieskumu v odvolacom konaní, bezo zvyšku spĺňajúc parametre zákonného rozhodnutia požiadavkami danými ust. § 220 ods. 2 CSP, vysporiadavajúc sa s rozhodujúcou argumentáciou oboch sporových strán a prieskumom nebola zistená ani jeho nekonzistentnosť, či vnútorná rozpornosť. Odvolací súd v tomto smere poukazuje tiež na to, že aj Európsky súd pre ľudské práva pripomína, že súd v rozsudku nemusí reagovať na každý argument prednesený v súdnom konaní, vyžaduje sa, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia (či jeho časti) považovaný za významný (napr. rozsudok vo veci Ruiz Torija c. Španielsko a Hiro Balani/Španielsko, obidva z 9. decembra 1994, Annuaire, séria A č. 303 A a č. 303 B), čo dopadá v plnej miere tiež na odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05), k naplneniu čoho v posudzovanej veci aj došlo.

21. Skutočnosť, že žalobca sa so spôsobom posúdenia ním nastolených otázok súdom prvej inštancie, či dôvodmi na ktorých rozhodnutie založil súd prvej inštancie subjektívne nestotožňuje a považuje ich za nesprávne, nemôže sama o sebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti, či arbitrárnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie a tiež nemôže byť spôsobilá založiť odlišné rozhodnutie, ak súd prvej inštancie pri posudzovaní esenciálnych otázok vychádzal z platnej právnej úpravy a názorovej línie majúcej pôvod v rozhodovacej praxi (tiež vyšších) súdov. Závery súdu prvej inštancie pri posudzovaní rozhodujúcich

otázok boli výsledkom procesu komplexného vyhodnotenia skutkových okolností prejednávanej veci, ktoré v konaní vyšli najavo a ktoré v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov súd viedli k prijatiu napadnutého rozhodnutia o uplatnenom nároku.

22. Samotná polemika odvolateľa s právnymi závermi súdu prvej inštancie, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia, či len kritika toho, ako súd prvej inštancie pristupoval k riešeniu dotknutých právnych otázok, významovo nie je spôsobilou narušiť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia.

23. Z uvedených dôvodov tak nebolo možné konštatovať pre tvrdené vady odôvodnenia rozhodnutia naplnenie odvolacieho dôvodu uvedeného tak v ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, ako ani pod písm. d/ CSP.

24. K naplneniu odvolacieho dôvodu uvedeného v ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP (porušenie práva na spravodlivý proces) nie sú spôsobilé ani námietky odvolateľa spočívajúce v tom, že o tom, ktoré skutočnosti súd prvej inštancie považoval za sporné sa mal dozvedieť až z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia (súd prvej inštancie nemal strany s týmto oboznámiť), ktorá námietka posúdiac ju podľa obsahu, smeruje k nedodržaniu procesného postupu súdu prvej inštancie predpísaného v ust. § 181 ods. 2 CSP.

25. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného odvolacieho dôvodu treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci v porušení zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Nemožno totiž pochybovať, ako to uvádza vo svojom rozhodnutí tiež NS SR (uznesenie zo dňa 17.10.2011 pod sp.zn. 7Cdo 42/2010) so závermi ktorého sa odvolací súd plne identifikuje, že konanie súdu v súlade so zákonom musí vykazovať určitú kvalitu a v materiálnom ponímaní zabezpečovať tak právo na súdnu ochranu. Ako však tiež uvádza vo svojom rozhodnutí pod sp. zn. 8Cdo 84/2017 NS SR základné právo na spravodlivé súdne konanie treba chápať ako zásadne „výsledkové“, z čoho vyplýva, že pri skúmaní, či (ne)došlo k zásahu do tohto práva treba mať na zreteli proces ako celok (III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Určujúci z tohto hľadiska nie je jednotlivý úkon súdu alebo niektorá časť súdneho konania (ako celku), kľúčový význam má jeho výsledok. Vo svetle uvedeného je potrebné teda skúmať, či účastník (aj v prípade možného procesného pochybenia) mohol uplatniť svoj vplyv na výsledok konania v okolnostiach posudzovanej veci napríklad tým, že mohol produkovať tvrdenia, či dôkazy. Konanie pred súdom musí totiž zabezpečiť pre účastníkov konania spravodlivú ochranu ich práv a záujmov (tzv. fair process). Na zabezpečenie tejto ochrany priznáva Civilný sporový poriadok účastníkovi viaceré procesné práva, medzi ktoré patrí aj právo vyjadrovať sa k tvrdeným skutočnostiam, navrhovať dôkazy na ich vyvrátenie a vyjadrovať sa aj k právnym dôsledkom z nich vyplývajúcich, v neposlednom rade aj právo na zachovanie rovnosti strán v konaní tiež prostredníctvom práva zúčastniť sa pojednávania a v rámci neho uplatňovať tiež procesné oprávnenia.

26. Podľa § 181 ods. 2 CSP po úkonoch podľa odseku 1 (prednesenie podstatného obsahu žaloby a vyjadrenia žalovaného) súd určí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Súd tiež uvedie svoje predbežné právne posúdenie veci. To neplatí, ak tak už postupoval pri predbežnom pojednaní sporu.

27. Dikcia § 181 ods. 2 CSP je naviazaná teda na odsek 1 predmetného ustanovenia, z ktorého je zrejmé, že postup súdu v zmysle odseku 2 nasleduje vždy po otvorení prvého pojednávania (po vyvolaní veci) a nie na každom ďalšom pojednaní. Určiť skutkové tvrdenia, ktoré sú medzi stranami sporné/nesporné a tiež oboznámiť strany s predbežným právnym posúdením veci je sudca povinný na prvom pojednaní, aby tak na základe nich bolo stranám aj ich zástupcom dostatočne zrejmé, aký výrok rozhodnutia vo veci samej možno očakávať v nadväznosti na prípravu pojednávania. V okolnostiach posudzovanej veci sa prvé pojednanie vo veci uskutočnilo dňa 7.4.2022, z obsahu zápisnice ktorého (č.l. 91 a nasl.) vyplýva, že súd pristúpil k oboznámeniu strán o tom, ktoré skutkové okolnosti medzi nimi považoval za sporné/nesporné, ktoré dôkazy budú/nebudú vykonané a tiež ich oboznámil s predbežným právnym posúdením veci. Keďže zachytenie tohto postupu v zápisnici o prvom pojednaní neposkytovalo dostatočný obraz o kvalite splnenia si povinnosti predpísanej súdu prvej inštancie v ust. § 181 ods. 2 CSP (tiež z hľadiska žalobcom namietaných nedostatkov), odvolací súd sa oboznámil tiež s nahrávkou z pojednávania zo dňa 7.4.2022 (teda prvého pojednávania vo veci), z ktorej bez akýchkoľvek pochybností vyplynulo, že súd prvej inštancie postupoval v súlade s § 181 ods. 2 CSP a z hľadiska výpovednej hodnoty

či už upovedomenia strán o sporných/nesporných skutkových tvrdeniach, či predbežného právneho posúdenia veci, pokiaľ ide o ich určitosť a zrozumiteľnosť, mu nemožno absolútne nič vytknúť. Vychádzajúc z uvedeného sa preto odvolací súd nestotožňuje s argumentáciou žalobcu, že súd prvej inštancie porušil jeho právo na spravodlivý proces, keď strany sporu so skutkovými tvrdeniami, ktoré považoval za sporné/nesporné, prípadne tiež predbežným právnym posúdením veci neoboznámil. Ako už bolo uvedené vyššie, túto povinnosť má súd prvej inštancie vychádzajúc z dikcie § 181 ods. 2 CSP vždy len po otvorení prvého pojednávania a nie na každom ďalšom pojednávaní, ako sa pravdepodobne nesprávne domnieva aj žalobca, ktorý názor odvolacieho súdu je plne súladný s názorovou líniou zastávanou tiež vyšším súdom (príkladmo uznesenie NS SR sp. zn. 7Cdo/198/2021 zo dňa 24.1.2024).

28. Následne odvolací súd podrobil odvolaciemu prieskumu rozhodnutie z hľadiska jeho správnosti vo svetle vecných odvolacích námietok žalobcu, teda možného naplnenia ním produkovaných odvolacích dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP (nesprávne skutkové a právne závery na ktorých je založené rozhodnutie).

29. Nesprávny skutkový záver (dôvod na odvolanie uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP) je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie nepostupuje pri hodnotení dôkazov podľa kritérií daných ust. § 191 CSP, vychádzajúc z ktorého dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Pri hodnotení dôkazov v súdnom konaní platí zásada voľného hodnotenia dôkazov sudcom z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie len v prípade, ak by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, alebo prednesov strán nevyplynuli, ani inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré neboli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že v hodnotení dôkazov, či poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán, alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti, je logický rozpor.

30. Nesprávne právne posúdenie veci (dôvod na odvolanie uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP) je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd pochybí pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, teda prípad, kedy bol skutkový stav posúdený podľa iného právneho predpisu, než ktorý správne mal byť použitý, alebo ak síce bol aplikovaný správne určený právny predpis, ale súd ho nesprávne interpretoval (nesprávne vyložil podmienky všeobecne vyjadrené v hypotéze právnej normy a v dôsledku toho nesprávne aplikoval vlastné pravidlo, stanovené dispozíciou právnej normy).

31. Vyhodnotením rozhodujúcich skutočností aj vyššie uvedené odvolacie námietky žalobcu vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodné. Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal tvrdeniami a dôkazmi strán v spore, vykonal predložené/navrhnuté dôkazy v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie, tieto vyhodnotil v súlade so zásadami uvedenými v ust. § 191 CSP a zo správne zistených skutočností, vyvodil tiež správne právne závery na ktorých založil svoje rozhodnutie. Odvolací súd sa plne identifikuje s jeho názorom o neunesení dôkazného bremena žalobcom vo vzťahu k jeho tvrdeniam o existencii dohody strán/prísľubu žalovaných o budúcom prevode nehnuteľností do jeho vlastníctva (tiež jej podmienkach, spôsobe nadobudnutia ktoré tento ani nevedel konkretizovať), tiež o nepreukázaní (zároveň absencii samotného tvrdenia) o existencii akéhokoľvek aj iného právneho dôvodu na žalobcom tvrdené plnenie, preto správne jeho nárok právne kvalifikoval ako bezdôvodné obohatenie získané bez právneho dôvodu (§ 451 ods. 2 OZ), a s poukazom na žalovanými vznesenú námietku premlčania sa prioritne správne zaoberal jej možnými účinkami (§ 100 ods. 1, § 107 ods. 1,2 OZ), pričom jeho závery aj v tomto smere (o nemožnosti priznať žalobcovi uplatnený nárok so zreteľom na premlčanie) považuje odvolací súd za správny, nezdieľajúc názor žalobcu, že premlčanie v okolnostiach danej veci by bolo možné udržateľne zvrátiť prostredníctvom aplikácie ust. § 3 ods. 1 OZ (pre rozpor vznesenej námietky s dobrými mravmi), čo opodstatnene viedlo vo výsledku k neúspechu žalobcu v spore, keď tento v konečnom dôsledku ani nepreukázal samotnú výšku bezdôvodného obohatenia (na ktorú skutočnosť nepredložil žiaden dôkaz, ani ho nenavrhol vykonať). Súd prvej inštancie správne vzal do úvahy výsledky vykonaného dokazovania, preukázané skutkové okolnosti a ich vplyv na nároky strán, vychádzajúc z nich opodstatnene žalobe nevyhovet a žalovaným vzhľadom na úplný úspech vo veci priznal plnú náhradu trov konania (§ 262 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP). Súd prvej inštancie pri posudzovaní rozhodujúcich skutočností postupoval v súlade so zákonom, rozhodol o nich poukazom na všetky relevantné skutočnosti, s následkom nespôsobilosti odvolania k

inému, ako potvrdzujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa ust. § 387 ods. 1 CSP. Odvolací súd nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov, spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre jeho potvrdenie. Súčasne sa odvolací súd stotožňuje s podrobným odôvodnením napadnutého rozsudku, konštatuje správnosť jeho dôvodov a v podrobnostiach naň odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP), aby nadbytočne neopakoval všetky pre strany známe fakty spolu so správnou citáciou zákonných ustanovení jednotlivých právnych predpisov. Odvolací súd nezistil, že by tieto závery boli zjavne neakceptovateľné, nevyplýva z nich ani jednostrannosť, alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Obsah spisového materiálu v predmetnom súdnom konaní zároveň pripúšťa interpretáciu faktov a posúdenie relevantných právnych otázok tak, ako sú v posudzovanej veci prezentované súdom prvej inštancie.

32. Nad rámec toho, že so všetkými rozhodujúcimi vecnými námietkami, ktoré žalobca v ťažiskovej časti produkoval už aj pred súdom prvej inštancie sa dostatočne a správne vysporiadal vo svojom rozhodnutí už súd prvej inštancie, odvolací súd považuje za potrebné uviesť vo vzťahu k týmto námietkam nasledovné:

33. Žalobca si uplatňuje nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia na tom skutkovom základe, že investoval do nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaných, čím ju zhodnotil, pričom ako právny dôvod na jeho plnenie tvrdí existenciu dohody so svojimi rodičmi (pôvodne žalovanými 1/, 2/), ktorej predmetom malo byť, že nehnuteľnosť v ich vlastníctve, ktorú zhodnotil, bude neskôr prevedená do jeho vlastníctva, pričom v odvolaní na podporu opodstatnenosti takto uplatneného nároku odkazuje na rozsudok Vrchného súdu v Prahe pod sp. zn. 1Cdo/74/1993 zo dňa 30.1.1995, vychádzajúc z ktorého dostatočným právnym dôvodom na investície do cudzej nehnuteľnosti je aj ústna dohoda s vlastníkom o jej budúcom prevode, na základe ktorej bolo nevlastníkom do nehnuteľnosti investované, pričom právny dôvod plnenia odpadne, len čo vlastník nehnuteľnosti svoj príslub odvolá.

34. Vyššie uvedená odvolacia argumentácia žalobcu nie je spôsobilou k odlišnému, na prospech žalobcu vydanému rozhodnutiu. Súd prvej inštancie, vychádzajúc z odôvodnenia jeho rozhodnutia (a v zhode s ním aj odvolací súd) ani v najmenšom nespochybujú, že právnym dôvodom na investície do cudzej nehnuteľnosti môže byť aj ústna dohoda s vlastníkom o jej budúcom prevode, na základe ktorej dohody by bolo nevlastníkom do nehnuteľnosti investované, avšak v okolnostiach posudzovanej veci absentuje základný predpoklad pre to, aby vyššie uvedené závery vyššieho súdu boli na prospech žalobcu v okolnostiach danej veci aplikovateľné, a to samotná existencia takejto ústnej dohody pôvodne so žalovaným 1/, 2/ (rodičmi žalobcu), existenciu ktorej dohody síce žalobca v konaní tvrdil, avšak, ako správne vyhodnotil súd prvej inštancie, vo vzťahu k tomuto tvrdeniu dôkazné bremeno neunesol, čím neboli splnené hmotnoprávne predpoklady pre to, aby ním uplatnený nárok mohol byť právne kvalifikovaný ako bezdôvodné obohatenie pre plnenie ktorého právny dôvod odpadol. Samotný súd prvej inštancie v bode 17/ odôvodnenia svojho rozhodnutia odkazuje práve na závery rozhodnutia Vrchného súdu v Prahe, na ktoré sa v rámci odvolacej argumentácie odvoláva tiež žalobca a vychádzajúc z neho nespochybňuje, že dostatočným dôvodom na investovanie do cudzej nehnuteľnosti je tiež aj ústna dohoda s vlastníkom nehnuteľnosti o jej budúcom prevode, keďže zákon pre tento právny úkon písomnú formu nepredpisuje. Správne však poukazuje na to, že tvrdenie žalobcu o existencii takejto ústnej dohody žalovaní účinne popreli (dohodu o budúcom prevode nehnuteľnosti do vlastníctva žalobcu ako právny dôvod investovania do ich nehnuteľnosti) keď tvrdili, že na tomto sa nikdy nedohodli, tiež ani na forme prevodu a udržateľne žalobca ani nemohol očakávať vzhľadom k tomu, že majú tiež ďalších potomkov, že k niečomu takému príde a zároveň tvrdili, že žalobca ani nikdy za nimi so žiadosťou o prevod neprišiel. Vzhľadom na účinné popretie žalobcovho skutkového tvrdenia v tomto smere, súd prvej inštancie správne posúdil, že bolo na žalobcovi, aby hodnoverne preukázal existenciu ním tvrdenej ústnej dohody ako predpokladu pre to, aby bolo možné posudzovať ním uplatnený nárok ako plnenie z právneho dôvodu, ktorý neskôr odpadol. Vyhodnotením rozhodujúcich skutočností sa odvolací súd plne identifikuje s názorom súdu prvej inštancie, že dohoda strán, resp. príslub žalovaných o budúcom prevode nehnuteľnosti v konaní žalobcom preukázaná nebola, s ktorou problematikou sa podrobne vysporiadal súd prvej inštancie v bode 18/ odôvodnenia svojho rozhodnutia, na ktorý odvolací súd v podrobnostiach poukazuje, aby ho nadbytočne v tomto rozhodnutí nereplikoval, s týmito sa plne stotožňuje. Len v stručnosti možno poukázať na to vo vzťahu k zmienenému záveru, že to bol samotný žalobca, ktorý uvádzal v konaní, že sa na žiadnych podrobnostiach ani konkrétnych podmienkach

budúceho prevodu nehnuteľnosti so žalovaným nikdy nedohodol (nebolo dohodnuté, či nehnuteľnosť odkúpi, či mu bude darovaná alebo kedy by sa tak vôbec malo stať), teda z jeho samotných tvrdení produkovaných v priebehu konania pred súdom prvej inštalácie vyplýva, že i keď na jednej strane svoj nárok odvodzuje od existencie takejto dohody, reálne však z jeho ďalších tvrdení ktoré sú v protiklade vyplýva, že sa so žalovanými vôbec nedohodol, že v budúcnosti za stanovených konkretizovaných podmienok nadobudne určitým právnym úkonom, či už kúpnu zmluvou alebo darovaním predmetnú nehnuteľnosť. Tieto protirečivé tvrdenia produkované samotným žalobcom potom správne súd prvej inštalácie vyhodnotil tak, že podporujú tvrdenia žalovaných o tom, že nikdy žiadnu konkrétnu dohodu s tvrdeným obsahom so žalobcom nedojednali a jeho možné osobné domnienky o možnom prevode tejto nehnuteľnosti do jeho vlastníctva tak, vychádzajúc z výsledkov dokazovania, reálny základ nemali. Pravdou je, ako uvádza tiež súd prvej inštalácie, že ani svedkovia, ktorých súd v konaní vypočul (I. J., B. I., B. B., D. B.) existenciu takejto dohody nepotvrdili, keďže o tom, aké dohody medzi sebou strany sporu mohli mať, žiadnu vedomosť nemali. V konaní nebolo sporným, že žalobca od počiatku vedel, že nie je vlastníkom nehnuteľnosti do ktorej investoval a len prípadne aj preukázaná existencia takýchto investícií nepotvrďuje, ako správne vyhodnocuje tiež súd prvej inštalácie, existenciu žalobcom tvrdenej dohody o budúcom prevode, keď nakoniec ako už bolo uvedené aj v predchádzajúcej časti tohto rozhodnutia, bol to samotný žalobca, ktorý v rámci svojho výsluchu zásadným spôsobom svoje tvrdenie o existencii takejto dohody spochybnil, keď v kolízii s týmto tvrdením uvádzal, že náležitosti takej dohody ani neboli nikým formulované. Keďže iný právny dôvod plnenia žalobcu (investície do investovania do nehnuteľnosti žalovaných 1/, 2/) nebol z jeho strany preukazovaný, ale ani tvrdený (tiež v konaní najavo nevyšiel), nebolo možné ani uzavrieť, že na strane žalovaných mohlo vzniknúť bezdôvodné obohatenie z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ale nárok uplatnený žalobou súd prvej inštalácie potom správne posúdil ako bezdôvodné obohatenie získané bez právneho dôvodu (§ 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka). Vo vzťahu k správnosti vyššie uvedených záverov, a to či už skutkových alebo právnych, nemožno súdu prvej inštalácie nič vytknúť.

35. Bez dopadu na správnosť vyššie uvedených záverov je tiež odvolacia argumentácia žalobcu, týkajúca sa či už posúdenia skutkových tvrdení žalobcu ako sporných námietok, o neúčinnom popretí týchto skutkových tvrdení žalovanými, nesprávnom prenesení dôkazného bremena súdom prvej inštalácie výlučne na žalobcu, či v konečnom dôsledku spochybňovanie záveru súdu prvej inštalácie o neunesení dôkazného bremena žalobcom, tiež vo vzťahu k výške bezdôvodného obohatenia, vo vzťahu k čomu žalobca argumentuje, že doplniť dokazovanie v tomto smere mohol, resp. mal doplniť samotný súd prvej inštalácie.

36. S otázkou (ne)spornosti skutkových tvrdení žalobcu sa dostatočne a v celom rozsahu správne vysporiadal už súd prvej inštalácie v bodoch 17/ a 18/ odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, na ktoré odvolací súd v podrobnostiach poukazuje, aby ich nadbytočne nereplikoval, a s ktorých obsahom v okolnostiach danej veci sa tiež identifikuje. Za nesporné skutkové tvrdenia sa považujú také tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela o ktorý prípad v okolnostiach posudzovanej veci vo vzťahu k tvrdeniu žalobcu o existencii dohody o budúcom prevode nehnuteľnosti do jeho vlastníctva nešlo. Žalovaní jeho skutkové tvrdenia účinne popreli, keďže tak, ako to predpokladá ust. § 151 ods. 2 CSP sa neobmedzili len na tvrdenie o nedôvodnosti uplatneného nároku, ale okrem popretia skutkového tvrdenia žalobcu o existencii ním tvrdenej dohody v tomto smere zároveň uviedli aj vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, ktoré pri absencii následnej aktivity žalobcu indikovali k vylúčeniu uplatneného práva žalobcu a vo výsledku nemohli viesť k inému, ako k ich posúdeniu ako sporných (rozumej tvrdení žalobcu).

37. V nadväznosti na vyššie uvedené a vo vzťahu tiež k ďalšej námietke žalobcu, ktorý zastáva názor, že nič nebránilo súdu prvej inštalácie vykonať (doplniť) dokazovanie (tiež bez toho aby ho navrhoval i keď by jeho výsledky mohli byť na jeho prospech) v konkrétnosti za účelom zistenia výšky bezdôvodného obohatenia, odvolací súd poukazuje na to, že v sporovom konaní, o ktoré ide aj v posudzovanej veci, platí prejednací princíp, ktorým je ovládané dokazovanie a ktorý spočíva v tom, že tvrdiť skutočnosti rozhodné pre posúdenie daného prípadu a navrhovať a predkladať dôkazy pre tieto skutočnosti je zásadne vecou strán sporu, na ktorých spočíva hlavná zodpovednosť za zhromaždenie skutkového podkladu potrebného pre rozhodnutie vo veci samej, teda iniciatíva v tomto smere jednoznačne zaťažuje ich. Rozsah dôkazného bremena vyplýva z hmotného práva, teda z príslušnej hmotnoprávnej normy. V zásade platí, že dôkazné bremeno má ten, komu je podľa hmotného práva na prospech existencia určitej skutočnosti. Ak tak strany nevykonajú, potom postihne tú stranu, ktorá je povinná

potrebné tvrdenie vykonať, či dôkazy produkovať nepriaznivý procesný následok spočívajúci v tom, že súd rozhodne v jej neprospech k naplneniu čoho aj došlo v posudzovanej veci, keď žalobca neprodukoval také tvrdenia a dôkazy, ktoré by boli spôsobilé k odlišnému spôsobu rozhodnutia o jeho nároku, keďže jeho opodstatnenosť argumentačne ani dôkazmi nepreukázal.

38. V konkrétnostiach posudzovanej veci teda, pokiaľ žalobca tvrdil existenciu dohody o prevode nehnuteľnosti do jeho vlastníctva, nepochybne to bol on, koho v dôsledku toho, že toto jeho skutkové tvrdenie účinne žalovaní v konaní popreli, zaťažovalo dôkazné bremeno existenciu tejto dohody preukázať, keďže podľa hmotného práva existencia tejto ním tvrdenej skutočnosti (dohody) jednoznačne vyznievala na prospech žalobcu. Keďže k naplneniu tejto jeho povinnosti neprišlo, udržateľne nemohol očakávať nič iné, ako v jeho neprospech vyznievajúce rozhodnutie. Identický osud stíha potom aj jeho tvrdenie o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaných 1/, 2/, výšku ktorého však žiadnym hodnoverným spôsobom v priebehu konania nepreukázal, bez čoho by nebolo možné žalobcovi vyhovieť ani v prípade, ak by na jeho nárok nedopadli právne účinky žalovaným vznesenej námietky premlčania, to znamená v prípade, ak by bolo možné právne kvalifikovať nárok žalobcu tak, ako to on sám v žalobe požadoval, teda ako plnenie z právneho dôvodu, ktorý odpadol až odstávaním z nehnuteľnosti v roku 2020 a nevyhnutne za tohto stavu by jeho nečinnosť v tomto smere musela viesť aj v takom prípade k úplnému zamietnutiu žaloby. Odvolací súd sa plne stotožňuje s argumentáciou súdu prvej inštancie, že žalobcom produkované listinné dôkazy (čestné prehlásenie, zoznam dokladov za nákup materiálu, ktorý mal byť do nehnuteľnosti zabudovaný a ďalšie) nie sú spôsobilé výšku bezdôvodného obohatenia v okolnostiach tejto veci preukázať, s ktorým právnym názorom súd prvej inštancie strany sporu na prvom pojednávaní vo veci, ako vyplýva zo zvukového záznamu oboznámil a zároveň odprezentoval svoj právny názor, ktorý aj odvolací súd považuje za správny, že vynaložením investícií do cudzej nehnuteľnosti vzniká vlastníčkovi bezdôvodné obohatenie v rozsahu zhodnotenia nehnuteľnosti, teda v rozsahu, v ktorom sa nehnuteľnosť vykonanými investíciami oproti predchádzajúcemu stavu zhodnotila, teda nie v rozsahu vynaložených investícií, vo vzťahu k čomu poukázal dôvodne tiež na právny názor v tejto línii vyslovený Najvyšším súdom ČR sp. zn. 32Odo 761/2003 zo dňa 13.10.2004. Žalobca teda od prvého pojednávania vo veci vedel (naviac je kvalifikovane právne zastúpený), že doklady, ktoré predložil, nie sú spôsobilé k záveru o tom, že prostredníctvom nich je v konaní preukázaná výška bezdôvodného obohatenia, a teda bolo výlučne na ňom, aby svojou ďalšou procesnou aktivitou možný nepriaznivý dôsledok pre seba odvrátil, k naplneniu čoho však zjavne nedošlo. Žalobca v tomto smere zostal nečinný, rozsah zhodnotenia nehnuteľností nepreukázal, nenavrhol ani vykonanie takého dokazovania, ktoré by rozsah zhodnotenia bolo spôsobilé preukázať pri plnej vedomosti tiež o tom, že absenciou tejto skutočnosti v rámci obrany argumentujú tiež žalovaní, ktorý jeho postoj udržateľne nemohol viesť k inému, ako v jeho neprospech vydanému rozhodnutiu aj z tohto ďalšieho dôvodu.

39. Argumentácia žalobcu v odvolaní, že za týchto okolností mal, resp. mohol takéto dokazovanie aj bez návrhu za účelom zistenia skutočného stavu veci vykonať samotný súd prvej inštancie, rozhodne neobstojí. Civilný sporový poriadok, vychádzajúc z ust. § 185 ods. 2 CSP, obmedzuje aktivitu súdu pri vykonávaní dôkaz a zvyšuje procesnú zodpovednosť strán v dokazovaní. Sú to strany, ktoré majú povinnosť v sporovom konaní tvrdiť a navrhovať dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktorá prejednáca zásada je prelomená len v sporoch s ochranou slabšej strany, pri ktorých je dokazovanie upravené menej prísne ako v klasickom sporovom konaní a tiež pri mimosporovom konaní, kde naďalej platí vyšetrovacía zásada, čo znamená, že súdu je dané oprávnenie vykonávať dôkazy aj nad rámec návrhov účastníkov, pričom v okolnostiach posudzovanej veci ani o jeden typ takéhoto konania nejde, čo jednoznačne znamená, že bolo na žalobcovi, aby so zreteľom naviac aj na predbežné právne posúdenie dané mu súdom prvej inštancie na prvom pojednávaní, týkajúce sa okrem iného aj výšky bezdôvodného obohatenia, si nastavil také parametre svojej procesnej aktivity, ktoré by mu konštatovaný nedostatok umožnili odstrániť. Neobstojí jeho odvolacia argumentácia v tom, že nemal prístup do nehnuteľnosti žalovaných a nemohol tak prípadne za odbornej pomoci požadovaný dôkaz si zabezpečiť, keďže mu nič nebránilo, aby vykonanie takéhoto dôkazu v konaní navrhol, čo však neurobil, dôsledky ktorej nečinnosti sa prejavili v jeho neprospech vyznievajúceho rozhodnutiu. Nie je teda pravdou, že by bol vydaným rozhodnutím sankcionovaný za nepreukázanie niečoho, o čom nevedel že je potrebné preukázať, resp. sankcionovaný za to, že vlastnou činnosťou takýto dôkaz zabezpečiť nemohol, ani to, že by v tomto smere neopodstatnene bolo prenesené súdom prvej inštancie dôkazné bremeno na žalobcu, keďže toto ho jednoznačne vzhľadom na ním uplatnený nárok a skutočnosti, od ktorých tento odvodzoval zaťažovalo, ktoré závery rozhodne nie sú v kolízii s rozhodnutiami, na ktoré v odvolaní poukazuje žalobca (rozsudok NS SR sp. zn. 1Cdo/35/2016 zo dňa 27.6.2017, či rozhodnutie ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 35/2012

z 19.1.2012). K vykonaniu takéhoto dôkazu bez návrhu žalobcu, či inej strany sporu zo strany súdu prvej inštancie nielenže žiaden dôvod nebol, ale zákonné limity v tomto smere z takéhoto počinu tiež súd prvej inštancie diskvalifikovali.

40. Žalobca tiež nesúhlasí s právnym posúdením veci v otázke premlčania, resp. akceptovania vznesenej námietky premlčania žalovanými a neakceptovaním jeho obrany, že táto námietka bola v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 OZ s poukazom na okolnosti veci.

41. Otázka premlčania a dobrých mravov bola riešená dovolacím, či ústavným súdom vo viacerých prípadoch, pričom východiská judikatúry dovolacieho, ako aj ústavného súdu v otázke premlčania a dobrých mravov zhrnul NS SR napríklad vo svojom rozsudku pod sp.zn. 1Cdo/153/2022 zo dňa 25.10.2023 (odkazujúc pritom na viaceré rozhodnutia dovolacieho, či ústavného súdu z ktorých citoval, napr. Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/41/2012 (ZSP 1/2015), Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/441/2013 zo dňa 31. marca 2016, Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 33/2012 zo dňa 3. októbra 2012, Uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 542/2013 zo dňa 23. septembra 2013, Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/203/2018 zo dňa zo dňa 28. mája 2019 a ďalšie) a to spôsobom, že táto je v zásade ustálená v tom, „...že nevylučuje, že vznesenie námietky premlčania by mohlo byť v rozpore s dobrými mravmi, avšak vždy musí ísť o veľmi výnimočné prípady, v ktorých je výrazom zneužitia tohto práva na úkor strany, ktorá márne uplynutie premlčacej doby nezavinila. Postup podľa § 3 ods. 1 OZ má miesto iba v ojedinelých a vo výnimočných prípadoch, keď voči strane konania by nepriznanie jej nároku súdom v dôsledku uplynutia premlčacej doby bolo neprimerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom uplatňovaného práva a dôvodmi, pre ktoré svoje právo včas neuplatnil, prípadne, kedy k výkonu práva založeného zákonom dochádza z iných dôvodov, než je dosiahnutie hospodárskych cieľov, či uspokojenia iných potrieb, kedy hlavnou alebo aspoň prevažujúcou motiváciou je úmysel poškodiť, či znevýhodniť povinnú osobu (tzv. šikanózný výkon práva). Tieto okolnosti musia byť naplnené v takej výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do princípu právnej istoty, akým je odopretie práva uplatniť námietku premlčania. V tomto smere je potrebné poukázať aj na jednu zo základných zásad súkromného práva - vigilanti iura scripta sunt - právo patrí bdelym. Preto je potrebné pri skúmaní otázky, či je vznesenie námietky premlčania v rozpore s dobrými mravmi skúmať, či strana konania, ktorá sa dovoľáva rozporu s dobrými mravmi v súlade s § 3 ods. 1 OZ, postupovala s dostatočnou mierou starostlivosti a opatrnosti práve v súlade so zásadou vigilanti iura, ktorá predpokladá, že každý zodpovedá za náležitú mieru predvídavosti a opatrnosti nielen pri vzniku právneho vzťahu, ale aj pri uplatňovaní svojich práv a výkone svojich práv a povinností z neho vyplývajúcich. Preto pre odopretie účinkov vznesenej námietky premlčania z dôvodu ich rozporov s dobrými mravmi sú rozhodujúce individuálne okolnosti, za ktorých bola námietka premlčania uplatnená“.

42. Súd prvej inštancie sa so žalovanými vznesenou námietkou premlčania vysporiadal v podrobnostiach v bode 22/ odôvodnenia svojho rozhodnutia, posúdiac ju správne vo svetle ustanovení § 100 ods. 1, § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a s poukazom na argumentáciu žalobcu o jej rozpornosti s dobrými mravmi tiež vo svetle ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pričom sa odvolací súd identifikuje ako so správnym tiež s jeho názorom, že tejto je potrebné priznať riadne právne následky, keďže vo svetle teoretických východísk produkovaných v predchádzajúcej časti tohto rozhodnutia, ktoré predstavujú ustálenú judikatúru vyšších súdov, ktorými sa tiež pri jej posudzovaní súd prvej inštancie spravoval, tu neboli v okolnostiach posudzovanej veci prítomné v čase vznesenia námietky premlčania také výnimočné okolnosti, ktoré by udržateľne indikovali k záveru, že jej vznesenie je možné považovať za rozporné s dobrými mravmi. Súd prvej inštancie pri hodnotení tejto argumentácie žalobcu správne poukázal na to, že to bol práve žalobca, ktorý spôsobil uplynutie premlčacej doby, keďže nepreukazoval, ani netvrdil, že by mu závažné okolnosti akéhokoľvek charakteru bránili v tom, aby žalobu podal včas a hodnoverne ani nezdôvodnil, prečo s podaním žaloby vyčkával až do júna 2021. Nesprávna kvalifikácia práva, ktorého sa premlčanie týka, rozhodne nemôže byť okolnosťou, ako správne uvádza tiež súd prvej inštancie, aby vznesenie námietky premlčania mohlo byť opodstatnené kvalifikované ako výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, keďže stará rímska zásada vypovedajúca o potrebe bdlosti a starostlivosti pri uplatňovaní práv, v tomto prípade jednoznačne vyznieva v neprospech žalobcu. Správne súd prvej inštancie v tomto smere poukazuje na to, že žalobca od počiatku mal vedomosť o tom, že investuje do cudzej nehnuteľnosti, a preto len pri priemernej opatrnosti si mal nastaviť so svojimi rodičmi také parametre tohto investovania, aby boli pre obe strany udržateľné a pre prípad nehody jasne opoznatelné. Nad rámec toho, že to neurobil, pričom nepreukazoval, ale ani netvrdil existenciu závažných subjektívnych dôvodov oneskoreného uplatnenia svojho práva, ani v priebehu

konania nevyplynula prítomnosť takých výnimočných okolností v konkrétnostiach tejto veci, ktorá by bola spôsobilou prelomiť prostredníctvom § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinky žalovanými vznesenej námietky premlčania.

43. V konečnom dôsledku žalobca v odvolaní uvádza, že uplatňuje tiež dôvod na odvolanie uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. g/ CSP (nedostatočnosť doteraz zisteného skutkového stavu z dôvodu prípustnosti jeho ďalšieho dotvárania novotami), prípustnosť ktorého odvolacieho dôvodu je previazaný s ust. § 366 písm. d/ CSP, z ktorého vyplýva, že novoty môže odvolateľ použiť len vtedy, ak ich v konaní pred súdom prvej inštancie nemohol použiť bez vlastnej viny, pričom zároveň ho zaťažuje v tomto smere nielen bremeno tvrdenia, ale tiež bremeno preukázania naplnenia zákonných predpokladov daných ust. § 366 CSP pre prípustnosť tzv. novôt v odvolacom konaní.

44. V okolnostiach posudzovanej veci síce žalobca v odvolaní uvádza, že uplatňuje vyššie uvedené odvolací dôvod, avšak neidentifikuje, ktoré z jeho skutkových tvrdení, príp. dôkazov by mali byť vo vyššie uvedenom režime posudzované. Možno sa preto len domnievať, že za takéto tzv. novoty v odvolacom konaní považuje svoje tvrdenia o tom, že nemohol zabezpečiť relevantné dôkazy na preukázanie výšky bezdôvodného obohatenia, ktoré si žalobou nárokoval, prípadne, že vykonanie tohto dôkazu mal zabezpečiť súd prvej inštancie, pričom povaha týchto tvrdení bez pochybnosti indikuje k záveru, že tieto nespĺňajú predpoklady dané ust. § 366 CSP preto, aby boli spôsobilé akýmkoľvek spôsobom ovplyvniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia. Žalobcovi nič nebránilo, aby v priebehu konania pred súdom prvej inštancie vykonanie potrebného dokazovania navrhol o to viac, ak si potrebný dôkaz nemohol zabezpečiť mimosúdne. Snaha o preklopenie jeho nečinnosti v tomto smere prostredníctvom tzv. novôt v odvolacom konaní, tak nie je udržateľnou.

45. Žalobcom produkované odvolacie námietky tak neboli spôsobilé privediť v prospech neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

46. Z vyššie uvedených dôvodov, keďže dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie postupoval pri posúdení rozhodujúcich otázok správne, za súčasného zistenia o správnosti rozhodnutia tiež v časti o trovách konania, rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP v celom rozsahu potvrdil. Žalobca v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie neuviedol žiadne rozhodujúce skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé k zmene, či zrušeniu napadnutého rozhodnutia, či s ktorými by sa nebol zaoberal a dostatočne tiež vysporiadal už súd prvej inštancie.

47. Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanej vzhľadom k jej plnému úspechu v odvolacom konaní, priznal plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi ako odvolateľovi.

48. O výške náhrady trov konania žalovanej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

49. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh § 428 CSP).